

teritoriulu Transilvaniei, fiindu diferenția numai de o puscatură. Tóte aceste respunsuri sergentulu le a datu in tonu respectuosu si standu in totu tempulu in pozitune de militariu. Dupa-ce aparatoriulu, d-lu cons. gub. in pensune Ilie Macelariu róga pe tribunalu cá se se abstiena dela cetirea multeloru protocolu, ce sa si intemplat, se cetesce la rogarea procurorului numai fassiunea martorului Sierbanu Nanu.

Acestu protocolu luatú fiindu la tribunalulu din Rimniculu Valcii, — din partea d-lui Jonescu in limb'a romana a causatu la cetirea lui multu necadiu Colegiului.

Acusatulú contesta si asuprile ce i se aduc prin protocolu le respinge si néga a sci absolutu ceva despre cele contienute in elu.

Dandu-i-se cuventulu procurorului pentru cá se-si formuladie acuzarea sa, d-sa concentrédia tóta acuzarea in 3 puncte prin care voiesce a probá culpabilitatea numitului sergentu si adeca: considerandu ca ar fi recunoscutu inaintea gendarmiloru si doctorului Eisenmayer ca elu a inpuscatu pe C. B. Mitrea; — considerandu ca ar fi fostu la fati'a locului cu pusc'a si in fine considerandu, ca au executatu ordinulu falsu: pe bas'a acestoru dovedi indirecte propune a se pedepsi dupa §. 143 a. cod. pen. pentru vatamare grea corporala, nepotandu-se constatá prin a cui inpuscatura s'a causatu mortea, — provocanduse mai departe la §§-ii 262, 263, 264 si 269 a proced. pen.; in considerare inse, ca acusatulu au fostu 9 luni in inchisóre preventiva fara vin'a sa propune a se dejudecá numai la 6 luni temnitia grea cu o di de postu in septamana si eliminare din Austro-Ungaria.

Defensorulu dlu cons. J. Macelariu combate cu documente vii, scurte, dara bine precisate, cumca tóte cele 3 indicii nu se potu aplicá de locu asupra acusatului, pentru ca acesta nu s'a exprimatú catra nimeni, cumca elu ar fi inpuscatu pe C. B. Mitrea; ca au fostu la facia locului e adeveru, sergentulu comandante in sa si-a implinitu numai mandatulu, si chiaru daca ar fi comandatu sau inpuscatu insusi, si-arú fi implinitu numai datori'a de soldatu; éra incatu pentru aceia ca si-arú fi implinitu ordinulu falsu acéstá nu se póte afirmá, pentruca e in genere cunoscutu, ca la militia unu inferioru nu are de a intrebá de motive, candu primesce vre-unu ordinu dela superiorulu seu, deci a trebuitu se isi implinésca ordinulu seu. Nu a voitu si nu a potutu se se faca insusi vinovatu de calcarea legiloru militare.

Nefiindu deci nimica probatu, se róga, cá tribunalulu pe bas'a §-lui 288 a proced. pen. se achite pe acusatulu.

Dupa o scurta replica si duplica tribunalulu se retrage in sal'a laterala, si inainte de 12 óre publica urmatórea sentintia:

„Dumitru Radu sergentu in armat'a Romaniei s'a facutu culpabilu de crima pentru vatamare grea de corpu comisa asupra lui C. Bucuru Mitrea si s'a condamna in sensulu §-lui 143 si in legatura cu §. 54 a cod. pen. — la 2 luni temnitia grea cu o di de postu pe septamana, — la purtarea speselorú, cari se declara de neincassabile, si in fine dupa implinirea pedepsei se eliminédia din statulu Austro-Ungariei.“ Procurorulu se multiameste, cu acéstá sentintia éra acusatulu isi cere unu terminu de cugetare de 24 óre.

Asia a decursu acéstá pertractare, la care dupa modest'a nóstra parere, ar fi fostu de lipsa, bá chiaru o necesitate imperativa, cá colegiulu se fia fostu compusu din judi mai cunosctori de limbá romana, decatu cum a fostu cei presenti.

Dorimu si speramu, cá in viitoriu la asemenea casuri insemnate, spre a satisfice justitiei pe deplinu, cei competenti voru fi cu mai mare atentiune la compunerea colegiului, cá asia publiculu ascultatoriu se nu póta remanea la indoiala in nici o privintia si se-si póta formá convingerea obiectivu despre vinovati'a séu nevinovatia acusatului si prin urmare despre judecarea sau achitarea respectivului.

Sibiu, 27/8 Ianuariu, 1879.

Dr. N. Olariu.

Sciri diverse.

— (Professiunile industrialila romani.) Industri'a mica, adeca nu cea mare de fabrice, ci asia numitele meserii sau „mestesiuguri“ este multu mai bine reprezentata la elementulu nostru romanescu de cátu o credeamu noi insine, cari in pessimismulu nostru celu negru o numimu aprópe nulla. Sisthem'a vechia, rigorósa, in parte chiaru barbara a corporatiuniloru ingradite cu privilegiuri mari, exclusive, basate pe principiulu de nationalitate, a fostu unu obstacolu cumplitu pentru romani. La acelu blastemu s'au adaosu

ambitiunea nóstra nationale stravechia, insocita de opiniunea totu asia vechia, dara eronata, cá artele si meseriile (artes et officia) desonóra. Si totusi, inca si pana in 1848 noi aveamu profesionisti fórté multi, pe alocurea cáte una comuna intréga, fóra cá natiunea se'i scia si se'i cunósca. Espositiunea nóstra din 1862 la Brasiovu ne-a deschisu in cátu-va ochii, cá se vedemu si pe acestu terenu ceva mai departe. De candu Asociatiunea transilvana sparse si aci calea si incepú a incuragiá industri'a mica prin ajutórie de bani, rezultatele bune incepu a ne surprinde. Din mai multe esemple se tína locu aci numai doue.

Reuniunea sodaliloru romani din Sibiu avú curagiulu se invite pe publiculu intregu la productionile sale din sér'a de anulu nou, cu program'a anuntiatá si de noi in suplementulu Nr. 104 din a. tr. Sciti ce s'a intemplatú? Sal'a cea istorica dela „imperatulu Romaniloru“, destinata din secolu pentru adunari numeróse, a fostu plina cu tóte camerele sale apartinente, din cauza cá la acea petrecere participa nu numai familiile nóstre din locu si altele din comunele vecine, ci se póte dice cá maioritaea publicului a constatú din concetatiunii de alte limbi si anume din germano-sasi, in frunte cu domnulu comite supremu. Mai toti principalii, pe la carii se afla in activitate sodali si invetiacei romani, au participatu cu familiile la acea petrecere care decurse in cea mai buna ordine. Noi punemu temeiu pe acéstá inpregiurare, pentru cá ea este unu semnu bunu alu timpului, pe langa altele rele. Éta unde duce cultur'a superióra si toleranti'a nationale. Sodali romani avemu aici pana acuma numai vreo 52, si totusi densii prin portarea si periodicele loru productioni sciura se castige asia de frumosu simpathiile concetatiuniloru si ale patroniloru reuniunei loru. Speramu se aflamu mai multe in „Telegrafulu romanu“, mai alesu cá dn. colegu redactoru alu aceluasi este directoru alu reuniunei, care acum esiste de 10 ani.

— (Despre stadiulunou in care ajunse industri'a mica la Brasiovu), avemu mai de curendu interessantulu protocolu alu adunarei generale tinute de asociatiunea respectiva in 17/29 Decembre anulu trecutú publicatu in „Gazet'a Transilvaniei“ Nr. 103. Acea reuniune existe de 8 ani, in care periodu se asiedia pe la vreo 16 ramuri diferite de industria 178 de baiati, anume in a. tr. 41 veniti din mai multe tinuturi ale tieiei. La unii invetiacei sarmani de totu li se dau si vestminte, si toti sunt obligati a invetiá la scóla, care si dupa lipsele sale de invetiatura. Cu Sibiuulu si cu Brasiovulu rivalisédia intru aplicarea la meserii confratii nostrii dela Clusiu, Orasthia, Bistritia, si de pre airea. O rogare avemu cátra toti patronii industriei mici. Se nu'i dea de invetiacei, pana ce n'au esitu celu mai pucinu din cele 4 clase primarie (normali), éra desemnulu mai alesu liniariu, se li se inpuia la toti fóra nici o distinctiune de ce meseria va invetiá, cá la tóte va avea multu pucinu lipsa de elu. Se nu o patia de es. cá la scóla magiara a industriariloru din Clusiu, dau multime de baiati nu sciu mai nimic pre candu ii dau la „maisteri“, cum arata si „Kelet“ din 4 Ian. a. c.

— (Ciuma infricosiatá.) Astadi numai ómenii cei mai betrani din partea meridionale a patriei nóstre mai sciu ce este ciuma (pestis, pestilentia) si tóte orrorile ei. Cá de 120 de ani mesurile aspre luate de guberne contra propagarei acelu blastemu au scutitu pe popórale europene de pericolu, cu exceptiune de tierile turcesci, dara cá de ani 40 incóce chiaru si in Turci'a s'a micsioratu furia pestilentiei; numai in tierile asiatiche iau mai remasu urmele. Éta inse cá prin contactulu in care au venitu russii cu turcii in Armeni'a pre cátu au duratu bataile din anulu trecutú, pestilentia se artá pe neasteptate in provinci'a Astrachanu de cátra Marea caspica cu atáta furia, cátu in 10—15 dile omóri cáteva sute de ómeni. Fiindu-cá pestilentia este morbulu celu mai contagiosu (lipitosu) pentru ómeni, gubernulu Russiei a si luatú mesurile cele mai severe spre a localisá turbarea ei, cá-ci de vindecare mai cá nu póte fi vorba; numai naturi fórté tari potu se scape de ea, si vai de lume, candu nu i se pune stavila absoluta prin carantine. Din vechimea cea mai departata se afla la scriitori urme de pestilentia, betranii inse nu iau descriu exactu caracterulu, cá se se scia, cum era cium'a inainte cu 2—3 mii de ani. Cium'a despre care s'au scrisu ceva mai multu in vechime, a fostu rea universale dela a. 542 d. Chr. din dile imperatului Iustinianu. Se scrie, cá atunci a muritu a patra parte din locuitorii imperiului, adeca mai multe milióne de ómeni, anume in unele cetati si tinuturi n'au remasu nici-unu omu. Asia s'a intemplatú si mai tardiu in evulu mediu de mai multe-ori. In Austri'a cea mai cumplita pestilentia a fostu in a. 1713. Cium'a se manifesta mai antaiu prin langedime simtita in totu corpu, dupa care urmédia friguri violente si in urma loru se formédia bubóie tari si

fórté puturóse intre vintre, in desierturi, de multe-ori subtióra sau pe sub falci; adesea esu si pete sau petece vinete-rosii pe corpu. Bubóiele si uimele acelea sunt nespusu de dureróse, si in cele mai multe casuri mortali. Cium'a, cá si multe alte bóle epidemice se lipesc si omóra mai virtosu pe acea parte a omenimei, care traiesce in aeru necuratu, in locuri baltóse, pline si de mortatiuni, si care nu'si spala corpu mai desu, nu'si schimba vestmintele, nu merge la aeru curatu, mananca la carnuri si pesci statuti, inputfti; mai alesu femeile necurate, caroru le este óresicum frica de apa, sunt fórté tare supuse la mórté prin ciuma, cá si la alte bóle.

— (Lini'a drumului de feru Orsiova-Verciorova) se va deschide catu mai curendu in urm'a negociatiuniloru satisfacetóre ce au avutu locu tempulu din urm'a intre gubernulu romanu si celu austro-ungaru relativu la jonctiuni.

— (Jubileu diaristicu.) In 6 Ianuariu a. c. celu mai acreditatu si mai respanditu diariu din Ungari'a scrisu in limb'a germana „Pester-Lloyd“ si-au serbatu jubileulu seu de 25 ani trecuti dela infiintarea lui. Cu ocaziunea acéstá societatea Lloydului-ungurescu au datu unu banchetu stralucitu in sal'a cea mare a hotelului „Europa“ din Pest'a. Redactoriulu primariu alu numitului diariu d. Max Falk a fostu serbatoritu si i sau facutu ovatiunile cele mai onoratóre, atatu din tíera catu si din streinetate.

— (Pregatri de serbare.) Deja de pe acuma s'a pornitu in tóta monarchia o agitatiune laudabila pentru serbarea dilei de 24 Aprilie a. c. in care se voru implini 25 ani dela casatorirea Maj. Sale a Imperatului Franciscu Iosifu I cu august'a si prea gratiós'a nóstra Imperatésa Elisabet'a fic'a ducelui Macsimilianu de Bavari'a.

— (Regele Spaniei Alfons) se va casatori pentru a dou'a óra cu o principesa belgiana.

— (Armat'a austro-ungara.) Din siematis-mulu publicatu pe anulu 1879 se vede ca armata c. r. de linie are: 1 feldmarsialu, 23 feldzeugmeisteri si generali de cavalerie, 72 feldmarsialu-lieutenanti, 136 generalu-maiori, 316 coloneli. In stabulu generalu se afla 45 coloneli-lieutenanti, 44 maiori si 145 capitani afara de cei 34 atasiati, in fine 95 locotenti atasiati si 2 sublocotenti atasiati. Trupele pedestre adeca infanteri'a, venatorii si pionirii au: 155 vice-coloneli, 358 maiori, 2344 capitani; infanteri'a are 2243 locotenti, 4987 sublocotenti (inpreuna cu cei din reserva) si numai 712 cadeti; venatorii au 288 locotenti, 619 sublocotenti si 108 cadeti; cavaleri'a are 42 vice-coloneli, 64 maiori, 374 capitani, 768 locotenti, 807 sublocotenti si 78 cadeti; artileri'a are 30 vice-coloneli, 74 maiori, 414 capitani, 573 locotenti, 955 sublocotenti si 67 cadeti; la trup'a de geniu se afla 21 vice coloneli, 31 maiori, 165 capitani, 154 locotenti, 288 sublocotenti si 23 cadeti; pioniri au 53 locotenti, 84 sublocotenti si 9 cadeti; trupele sanitare au 1 vice-colonelu, 2 maiori, 24 capitani, 25 locotenti, 57 sublocotenti si 18 cadeti; trainulu are 2 vice-coloneli, 6 maiori, 50 capitani, 64 locotenti, 114 sublocotenti si 22 cadeti; corpu mediciloru militari numera: 2 medici ai stabului generalu, 20 medici superiori de stabu de 1 classa, 23 medici superiori de stabu 2 classa, 95 medici de stabu, 310 medici de regimentu de 1 classa, 310 medici de 2 classa, 990 medici locotenti, 9 medici de asistentia, 380 medici de asistentia in reserva si cativa submedici; clerulu militarú numera 1 vicaru apostolicu de campanie, 1 directoru consistorialu de campanie, 2 secretari consistoriali de campanie, 18 preoti militari si unu numeru mare de curatori militari, capelani militari si profesori, precum si predicatori protestanti si in fine 5 rabini de campanie; la auditoratu aflamu 3 auditori generali, 11 auditori coloneli, 13 auditori vice-coloneli, 37 auditori maiori etc. la intendantia se afla 1 siefu de sectiune, 1 intendantu generalu, 19 intendanti superiori 23 intendanti si unu mare numeru de subalterni.

— (Perderile russiloru in resbelulu trecutú) dupa datele statisce ale generalu stabului englesescu pe peninsul'a balcanica s'au ingropatu 129,471 éra din cei 120,950 cari au fostu retramisi in Russi'a fiindu bolnavi séu raniti au muritu 42,950.

— (Catastrofa vasului marinu „Thunderer“). „Devastation“ si „Thunderer“ sunt colosii cei mai formidabili ai marinei britanice. „Thunderer“, care au primitu botezulu de apa la anulu 1875 coprindea 9190 tone, éra masinele lui lucrau cu o fortia de 6270 cai; cursulu seu era de 13½ miluri de mare pe óra. In diminéti'a anului nou acestu colosu care stationá in Marea marmar'a pleca dela Artali spre Bos-Bournon la exercitiu de tiru. In momentulu candu se introduse obusulu intr'unulu din tunurile cele colosali, cunoscute sub numirea de „Woolwich Baby“ se audi o detunatura terribila. Obusulu esplodase si sfari-

